

L'IMAGINARI VIATGE DEL QUIXOT PEL PENEDÈS (i II)

(ve de la pàgina anterior)

Qui era el cartògraf Tomás López?

A l'Espanya de mitjan segle XVIII, la cartografia autòctona era gairebé inexistent, i precisament per això el govern va enviar el 1752 un grup de joves becaris a aprendre l'ofici a París. Un d'ells era Don Tomás López de Vargas Machuca, nascut a Madrid el 1730. Abans d'anar a França havia estudiat gramàtica, retòrica, matemàtiques i dibuix.

La necessitat de disposar d'una cartografia pròpia i fidedigna era un requeriment civil, polític i militar. imprescindible si es volia conèixer bé la realitat física per a la navegació i les comunicacions terrestres, per a la informació, la gestió i l'administració del territori i, també, per evitar la dependència de mapes fets en d'altres països. Entre aquests destacaven els dibuixats a Itàlia, França i Flandes, que sovint incloïen errors malintencionats, per acció o omissió. En el cas dels mapes dels països americans, aquesta pràctica era força habitual.

Després de nou anys d'aprenentatge, Tomás López va retomar a Madrid i va obrir-hi un estudi dedicat a dibuixar i imprimir mapes. De 1760 a 1770 va realitzar principalment la cartografia de ciutats, regnes i províncies d'Espanya. El 20 de febrer de 1770 va ser nomenat per Carles III Geógrafo de los dominios del Rey, el 1774 el van distingir com a membre de la Real Academia de San Fernando, i el 1776 va ingressar a la Real Academia de la Historia.

Durant la dècada següent, els seus mapes ja abasten tots els territoris i dominis espanyols i també els d'altres països estrangers. Tomás López pretenia "... desterrar de los mapas extranjeros y de las descripciones y geografías de España, muchos errores que nos postran: unos cautelosamente, otros ocultando nuestras producciones y ventajas para mantenernos en la ignoracia con aprovechamiento suyo...". A la darrera dècada de la seva vida, de 1792 a 1802, va publicar dos Atlés dedicats específicament a l'ensenyament de geografia a les escoles.

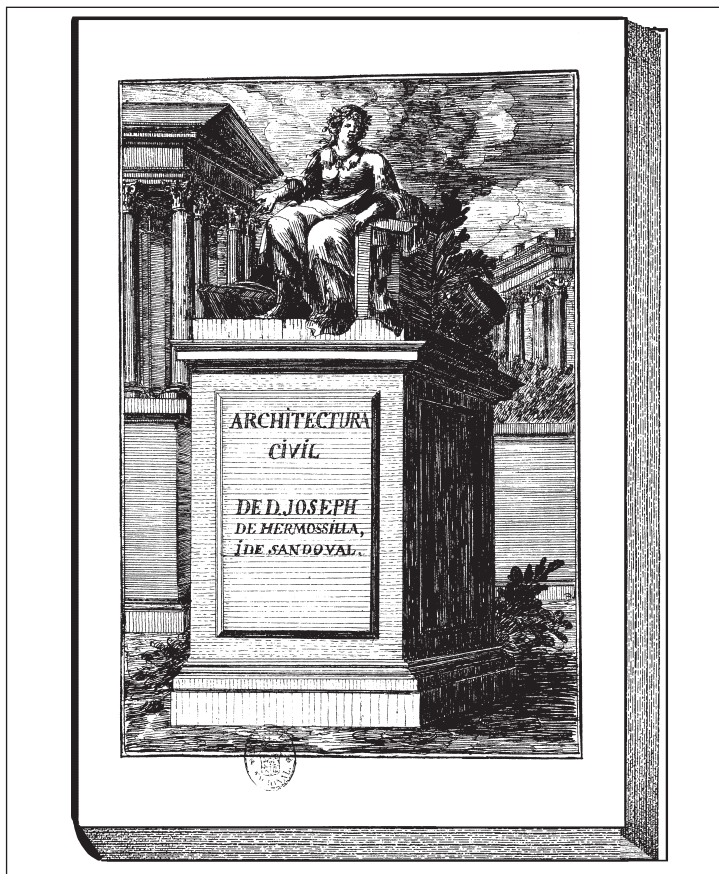
La seva producció omple la segona meitat del segle XVIII amb

Quatre dels joves que van ser enviats a París el 1752 per tal d'aprendre les tècniques del gravat. D'esquerra a dreta i de dalt a baix, Tomás López, el cartògraf autor del mapa del Quixot, Alfonso Cruzado, Juan de la Cruz i Manuel Salvador Carmona. Aquesta estampa va ser dibuixada el 1761 per Manuel Salvador, quan Tomás López tenia 31 anys, en reconeixement als mèrits acadèmics dels quatre protagonistes i simbolitza la unió entre tots ells, aprop i lluny, com diu la llegenda LONGE & PROPE de la cartel.la. (Imatge de l'Arxiu de la Biblioteca Nacional. Madrid)

més de dos-cents mapes que conformen la primera obra cartogràfica-administrativa de la història d'Espanya. L'hispanista francès Gabriel Marcel va escriure el 1908 que Tomás López "... va tenir el mèrit poc habitual d'haver dotat la seva pàtria d'un dels instruments de treball més útils per a l'Administració, per als economistes, per als historiadors i per als geògrafs". Quan va morir, el 1802, els seus fills Juan i Tomás Mauricio van continuar la prestigiosa saga cartogràfica dels López durant el segle XIX. Podríem concloure, per tant, que ens trobem davant d'un dels mites i dels fundadors de la cartografia espanyola, com afirma Carmen Líter Mayayo al seu llibre *La obra de Tomás López. Imagen cartográfica del siglo XVIII*, editat el 2002 per la Biblioteca Nacional.

Qui era el capità d'engi-

El tractat d'arquitectura civil escrit el 1757 per José de Hermosilla Sandoval, l'acadèmic i militar que indicà a Tomàs López l'itinerari de Don Quijote a través de Castella, Aragó i Catalunya. (Imatge de l'Arxiu de la Biblioteca Nacional. Madrid)

d'estructures per a ús militar. Va ser enviat pel ministre d'Estat a perfeccionar els seus estudis d'arquitectura a Roma i va aprofitar la seva estada a Itàlia per escriure un tractat de geometria, un estudi sobre maquinària per a la construcció d'edificis i, a més, va traduir textos clàssics de Vitruvi al castellà. Com és sabut, Vitruvi és per a l'arquitectura el mateix model de referència que Plató ho és per a la filosofia, Hipòcrates per a la medicina i Euclides per a les matemàtiques.

Quan va tornar a Madrid va ser nomenat director de la Real Academia de San Fernando i arquitecte principal de Palau.

Entre 1756 i 1767 es va dedicar a dissenyar la fàbrica d'El Escorial i a la confecció de plànols topogràfics, i va participar en la campanya militar de Portugal. El treball més acurat d'aquesta època és, precisament, la realització d'un mapa de la frontera de Castella amb el regne de Portugal, a la comarca del riu Coa. Les darreres notícies d'aquest capità d'enginyers

ens parlén de la seva participació en la construcció del Colegio Mayor de San Bartolomé a Salamanca, de la reconstrucció de la Alhambra de Granada, del disseny del retaule de la Sacristia de los Trinitarios Descalzos i del Paseo del Prado de Madrid, on també va fer el projecte de l'edifici de l'actual Museo Reina Sofía i on va iniciar les obres de l'Hospital General. Va morir el 1776.

Intentant resumir, podríem convenir que tant el geògraf madrileny com el militar extremeny havien tingut una sòlida formació acadèmica, tècnica i humanista, tant al seu país d'origen com a l'estranger, un a París i l'altre a Roma, i això en plena època esplendorosa de la Il·lustració; que ambdós havien assolit un rellevant prestigi i reconeixement social i que se'ls atribuïa una gran autoritat professional en les seves respectives competències. Per això, tant un com l'altre tenen sengles carrers

(continua a la pàgina següent)

API AGRUPACIÓ API VILAFRANCA. AGENTS DE LA PROPIETAT IMMOBILIÀRIA

sip serveis
immobiliaris
penedès

Av. Tarragona, 28
Tel. 93 890 04 33 - 891 53 91
VILAFRANCA DEL PENEDÈS

E-mail: sip@finquessip.com

Visiti la nostra pàgina web: www.fincassip.com

PISOS NOUS

ÚLTIMS PISOS a 50 m DE L'AVINGUDA TARRAGONA Pisos de 2 o 4 habitacions, àtic dúplex amb terrassa. En construcció. A partir de 165.278 euros

NOVA PROMOCIÓ A LA RÀPITA

Apartaments de 2 habitacions, amb pàrquing privat. En construcció. A partir de 130.000 euros

HABITATGES OCASIÓ

ESPIRALL (Ref. 1823) 4 habitacions, bany, cuina, safareig, menjador, balcó, ascensor, orientat al sud. 143.000

euros.

SANT JULIÀ 6 anys d'antiguitat, 3 habitacions, bany, calefacció de gas, aire condicionat, alumini amb vidre cambra, traster i pàrquing inclosos. 182.000 euros

POBLE NOU (Ref. 1853) Obra vista, reformat, tot exterior, 100 m², 4 habitacions, 2 banys, cuina, menjador, safareig, 2 balcons, traster, calefacció de gas, finestres d'alumini amb vidre cambra, portes de roure. 192.000 euros

BARCELONETA (Ref. 1854) Àtic dúplex de 116 m², 2 habitacions,

2 banys, estudi de 40 m², cuina de disseny, gran menjador, armaris encastats, finestres d'alumini amb vidre cambra, fusteria interior de fag. **POBLE NOU (Ref. 1852)** Àtic dúplex, tot exterior, 100 m² d'habitatge + 20 m² de terrassa, 2 habitacions + estudi de 30 m², armaris encastats, finestres d'alumini amb vidre cambra, aire condicionat, calefacció de gas, pàrquing inclòs a la mateixa finca. 228.000 euros

LOCALS DE LLOGUER.

CENTRE (Ref. R/24) 80 m² més altell i soterranis, semicondicionat, local en una cantonada.

POBLE NOU (Ref. R/28) Local de 90 m² més 70 m² d'altell, amb vidrieres, lavabo, serveis de subministrament. 700 euros/mes

LOCALS EN VENDA

SANT JULIÀ (Ref. RV/2) Local ideal botiga, 90 m² + 60 m² d'altell. En perfecte estat.

NAUS INDUSTRIALS DE LLOGUER. ESTACIÓ MERCADERIES. Nau de 400 m², accés a dos carrers, moll de

càrrega, sense instal·lacions interiors. Preu a negociar.

DESPTX DE LLOGUER.

AV. TARRAGONA. Desptx de 180 m² amb accés independent. Finca antiga però en bon estat (únicament obres de decoració). Preu negociable (en funció de les obres a fer)

CASES DE POBLE

A 12 KM DE VILAFRANCA (Ref. 1857) 4 hab., cuina, menjador, 1 bany i jardí de 20 m². 140.000 euros

LA GORNAL (Ref. 1797) unifamiliar en zona de vianants, bones vistes, 4 hab., cuina-menjador amb llar de foc, calefacció, garatge i jardí. 235.000 euros

SUBIRATS, CASA DE POBLE ALS 4 VENTS DINS DEL POBLE (Ref. 511) 172 m² const. Reformada, 3 hab. dobles, cuina, sala d'estar, menjador, 2 banys, garatge, jardí 160 m². 265.000 euros

CASA ALS 4 VENTS TOT PLANTA BAIXA A 5 KM DE VILAFRANCA (Ref. 1810) Nova, 4 habitacions, 2 banys, cuina, menjador, garatge per a 2 cotxes, alarma, reg automàtic, calefacció, piscina. 370.000 euros

A 6 KM DE VILA (Ref. 1835) casa de poble rústica, per entrar a viure, cuina, menjador, 2 banys, calefacció, 4 hab. Dobles, garatge 2 cotxes, i jardí amb barbacoa 252.500 euros

A 7 KM DE VILAFRANCA (Ref. 1730). obra nova 195 m² d'habitatge, 100 m² de terrasses, 36 m² de celler, 4 habitacions, 3 banys, parquet, calefacció. 240.000 euros